

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	31 maart 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-2168	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82401CBF	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	24 november 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Sterrebaan 1 in Utrecht

Op 24 november 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecogroen B.V. namens Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, voor de locatie Sterrebaan 1 in Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-2168.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode vanaf verzending van dit besluit tot en met 31 maart 2027. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften*, bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en bijlage 5 *Aanvullende voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de bebouwing en delen van het opgaande groen op het terrein van de voormalige rioolwaterzuivering Maarssenbroek. Het plangebied bevindt zich op het industrieterrein in Utrecht. Het groen en de bebouwing zullen gekapt en gesloopt worden op het plangebied en er zal een loods gerealiseerd worden. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 tweede lid en vierde lid, van de wet, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 april tot en met 31 maart 2027.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 10 februari 2022 en 16 maart 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) **Afweging van andere bevredigende oplossingen**

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

"Alternatieve locatie:

De sloop betreft de bebouwing van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie aan de Sterrebaan 1 in Utrecht en kan niet ergens anders plaatsvinden." Op de locatie wordt een loods gerealiseerd. HDSR is momenteel genoodzaakt een loods te huren, terwijl het plangebied geschikt is voor een loods. Het huren van een loods op een andere locatie is een financieel ongunstig alternatief.

"Alternatieve inrichting en werkwijze:

Er bestaan in voorliggende situatie geen alternatieven voor de sloop van de bestaande bebouwing binnen het projectgebied. De bestaande bebouwing van de rioolwaterzuiveringsinstallatie heeft geen functie meer en kan ook in toekomst niet gebruikt worden voor andere doeleinden. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor vleermuizen worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Alternatieve planning:

De planning is volledig aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor vleermuizen. De sloop van de bebouwing vindt plaats buiten de meest kwetsbare perioden van gewone dwergvleermuis. Een alternatieve planning is niet gunstiger voor de gewone dwergvleermuis."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) **Belangenafweging**

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"De te slopen rioolwaterzuiveringsinstallatie is in 2019 buiten bedrijf gesteld. In 2020 is de beëindiging van milieuvacatieit meld en afgerond. Sindsdien staat de bebouwing op het terrein leeg en heeft in de huidige staat geen functie. De sloop van de rioolwaterzuiveringsinstallatie is nodig om ruimte te kunnen maken voor de bouw van een loods. Deze loods is bedoeld voor opslag van materieel en materiaal dat binnen het gehele beheersgebied van het waterschap ingezet wordt. De opslag van materieel en materiaal is voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) cruciaal voor het kunnen uitvoeren van publieke taken als waterschap. Daarbij hoort ook de bestrijding van calamiteiten. Hierdoor draagt de nieuwe inrichting van het terrein bij aan het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Het gebiedsteam Leidsche Rijn (onderdeel van HDSR) is momenteel genoodzaakt een loods te huren. Dit zogenoemde steunpunt voldoet momenteel niet aan de huidige maatstaven en wensen van HDSR. Hiermaast is het onwenselijk een locatie te moeten huren en daar gemeenschapsgeld aan te spenderen, terwijl op steenworpafstand een terrein in beheer van het waterschap leegstaat."

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk volksgezondheid, openbare veiligheid en redenen van economische aard. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de gewone dwergvleermuis.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één zomerverblijfplaats vastgesteld in het hoofdgebouw. De invliegopening bevindt zich in de zuidgevel in een kleine spleet in de buitenmuur van het gebouw. Naar verwachting bevindt de verblijfplaats zich in de achterliggende ruimte tussen de buitenmuur van het gebouw en de aanwezige metalen betimmering. Het gebouw waar de zomerverblijfplaats is aangetroffen wordt niet verwarmd en koelt met dalende buitentemperatuur snel af. Bovendien zijn geen paarverblijfplaatsen of baltende individuen van deze soort in het projectgebied en de directe omgeving aangetroffen. Op basis van deze bevindingen wordt het gebruik van het betreffende gebouw als winterverblijfplaats uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12, 2017). De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (nederlandsesoorten, 2021). Binnen een straal van 1500 meter rondom het projectgebied zijn in de afgelopen tien jaar in totaal 377 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen bekend (NDFF, 2022). De dieren zijn in grote aantallen roepend, foeragerend en zwermend waargenomen, wat op een functionele leefomgeving met voldoende foerageermogelijkheden en verblijfplaatsen duidt. Gezien de hoeveelheid en de aard van de bekende waarnemingen wordt ingeschat dat de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis op lokaal niveau gunstig is.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden wordt er één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield en wordt de gewone dwergvleermuis verstoord. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en bijlage 5 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Normaal gesproken worden tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aan gebouwen gerealiseerd. In dit geval worden tijdig voor het ongeschikt maken van het zomerverblijfplaats en voor aanvang van de werkzaamheden vier paalkasten gerealiseerd als permanente alternatieve verblijfplaatsen. Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn niet nodig omdat een overbrugging tot beschikbare permanente alternatieve verblijfplaatsen niet van toepassing is. Daarnaast zijn op 22 september 2021 acht tijdelijke vleermuiskasten aan bomen opgehangen.

Als permanente alternatieve verblijfplaatsen worden vier paalkasten geplaatst in het plangebied. Normaal gesproken worden permanente alternatieve verblijfplaatsen in gebouwen geplaatst. In dit geval is dit niet mogelijk, omdat de nieuwe situatie geen mogelijkheid biedt voor inmetsekkasten. Daarnaast bevindt het plangebied zich in een industriegebied met ongunstige bebouwing om tijdelijke en/of permanente vleermuiskasten te plaatsen. Tot slot zullen de acht tijdelijke vleermuiskasten aan bomen niet actief verwijderd worden en zullen daarom toevoegen aan de permanent aangeboden verblijfplaatsen.

Voorschrift 7 uit bijlage 1 wordt aanvullend opgelegd om te verzekeren dat de paalkasten op een juiste locatie komen te staan, met specifieke eigenschappen om te kunnen functioneren als alternatieve verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

Voorschrift 8 uit bijlage 1 wordt aanvullend opgelegd om te verzekeren dat de paalkasten permanent geschikt blijven als alternatieve verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

De vastgestelde zomerverblijfplaats in het gebouw wordt voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecogroen B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
  - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.
7. Alternatieve permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen in de vorm van vier paalkasten geplaatst te worden in april 2022. Deze paalkasten dienen te voldoen aan de randvoorwaarden gesteld in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2017.
8. De alternatieve permanente verblijfplaatsen dienen van duurzaam materiaal gemaakt te zijn en permanent geschikt te blijven voor de gewone dwergvleermuis als alternatieve zomerverblijfplaats. Dit betekent dat de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk is dat deze maatregelen functioneel blijven voor de desbetreffende soort. De ontheffinghouder kan deze verplichting, gelet op voorschrift 4, overdragen aan een rechtsoptvolger.

Tijdens de werkzaamheden

9. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
10. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
12. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan van 24 november 2021 en ook de aanvullende informatie van 16 maart 2022 (zie bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

(bron: "Activiteitenplan sloop rioolwaterzuiveringsinstallatie Maarssebroek, Utrecht" van 24 november 2021)

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

(bron: "Activiteitenplan sloop rioolwaterzuiveringsinstallatie Maarssenbroek, Utrecht" van 24 november 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Maatregelen

Algemeen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
3. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vleermuizen.
4. Van de controleronde wordt in het logboek de volgende informatie opgenomen:
  - Datum, tijd en locatie van de controle,
  - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en rond het projectgebied,
  - Namen van betrokken deskundige(n),
  - Weersomstandigheden.
5. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
6. Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - zoals vleermuizen en nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

Sloopwerkzaamheden

7. De start van de werkzaamheden ligt buiten de kritische overwinteringsperiode van gewone dwergvleermuis. Deze kwetsbare winterperiode loopt (afhankelijk van het weer) van november tot en met maart.
8. Maatregelen om schade aan vleermuizen te voorkomen bestaan uit afsluiten van kieren en gebruik van vleermuisflappen (*exclusion flaps*) op kieren waar vleermuizen invliegen. De vleermuisflappen zorgen ervoor dat de eventuele aanwezige vleermuizen kunnen uitvliegen, maar voorkomt dat vleermuizen in de bebouwing kunnen terugkeren. Het ongeschikt maken van de verblijfplaats dient alleen uitgevoerd te worden wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn. Dit betreft maatwerk wat onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder uitgevoerd wordt.

9. Kort (maximaal drie dagen) voor aanvang van de verstorende werkzaamheden wordt door middel van een avondschemerbezoek een uitvliegcheck gedaan. Indien er alsnog vleermuizen uitvliegen, dan dienen extra maatregelen genomen te worden om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Tevens wordt minimaal een week gewacht met de werkzaamheden. Vervolgens dient de uitvliegcheck herhaald te worden. Pas na voltooiing van dit punt kan de daadwerkelijke sloop aanvangen.

Tijdelijke en permanente verblijfplaatsen

10. Tijdens het aanvullende onderzoek is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. In de regel worden zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis met een factor vier gecompenseerd. In voorliggende situatie zijn acht tijdelijke houten opbouwkasten opgehangen aan bomen (VK WS 02 Vleermuizenkast; zie bijlage 1 en 2). Er is dus sprake van een ruime overcompensatie.
11. Hoewel de houten opbouwkasten worden gezien als tijdelijk alternatief, worden ze na voltooiing van de voorgenomen werkzaamheden niet actief verwijderd door de initiatiefnemer. Deze zijn van het type Vk WS 02 van Vivara pro.
12. De tijdelijke kasten zijn op 22 september 2021 opgehangen. In navolging van het kennisdocument (BU12, 2017) worden de kasten drie maanden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis aangeboden voordat voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd worden. Zo hebben de vleermuizen de tijd om de kasten te ontdekken.
13. Tijdens de werkzaamheden worden permanente verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van duurzame vleermuiskasten op palen van het type VMPT1 van Unitura (zie bijlage 3). De gevels van de toekomstige bebouwing bestaat uit metalen panelen, waardoor het in metselen van kasten niet mogelijk is. Conform het Kennisdocument van BU12 (2017) is het echter ook toegestaan om voor zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis met minder dan 10 individuen permanente voorzieningen te plaatsen in de vorm van externe vleermuiskasten. Specifiek gaat het in deze situatie om vier uitwendige kasten op palen. Om oververhitting te voorkomen worden de kasten op schaduwrijke plekken aangeboden. De installatie van de permanente vleermuiskasten betreft maatwerk wat onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder uitgevoerd wordt. Zodra de exacte locaties vastgelegd zijn, wordt dit schriftelijk doorgegeven aan de betreffende omgevingsdienst.

Locatie maatregelen

Tijdelijke alternatieve opbouwkasten zijn in de groenstroken ten zuiden en oosten van de te slopen bebouwing geplaatst (zie bijlage 1). De kasten zijn opgehangen in de hier aanwezige bomen op een hoogte van minstens 3 meter (zie bijlage 2). Alle kasten bevinden zich binnen 100 meter van het pand met de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Ze beschikken over een vrije aanvliegroete. Verder hangen ze buiten bereik van predatoren en niet nabij straatlantaarns of andere kunst-lichtbronnen. De locaties zijn conform het betreffende kennisdocument (BU12, 2017) en zijn afgestemd met een ecologisch deskundige. Na voltooiing van de werkzaamheden worden deze opbouwkasten niet verwijderd.

De permanente alternatieven worden verdeeld over het projectgebied op hiervoor gunstige plekken gerealiseerd. Specifiek gaat het om vier duurzame vleermuiskasten op palen (vleermuistil VMPT1; zie bijlage 3). De kasten worden permanent op houten palen van minstens 3 meter lengte geïnstalleerd. De exacte locaties zijn nog niet vastgelegd maar worden afgestemd met de ecologisch toezichthouder.

Doel maatregelen

Het doel van de maatregelen is om zorgvuldig te handelen en de functionaliteit van het leefgebied van gewone dwergvleermuis te waarborgen, waardoor de staat van instandhouding niet wordt aangetast. Op de lange termijn dragen de maatregelen effectief bij aan de gunstige staat van instandhouding.

Effectiviteit maatregelen

De beschreven werkwijze wordt voor gewone dwergvleermuis effectief geacht omdat deze conform het kennisdocument van gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) wordt uitgevoerd.

(bron: "Activiteitenplan sloop rioolwaterzuiveringsinstallatie Maarssenbroek, Utrecht" van 24 november 2021)

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Betreft

Aanvullende informatie Sterrebaan 1, Utrecht

Op 03 maart 2022 ontvingen wij uw brief met betrekking tot de ontheffingsaanvraag Wnb met kenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-2168 voor de sloop van de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Utrecht aan de Sterrebaan 1. Hierin stelt u een aantal vragen om aanvullende informatie. In deze notitie geven we uw vragen weer en is op elke vraag onze reactie (cursief) aangegeven.

Onderdelen aanvullende gegevens

Maatregelen

1. Tijdelijke vleermuiskasten aan bomen als alternatieve verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis is nog onvoldoende bewezen functioneel gebleken, en is alleen mogelijk wanneer er geen andere bevredigende mogelijkheden zijn. De alternatievenafweging wat betreft de plaatsing van de tijdelijke vleermuiskasten is nog onvoldoende onderbouwd en de volgende maatregelen kunnen nog overwogen worden:
  - a Tijdelijke vleermuiskasten kunnen aan omliggende gebouwen (buiten het plangebied) geplaatst worden. Deze omliggende gebouwen bevatten vooral golfplaten muren, wat eventueel oververhitting van de vleermuiskasten kan veroorzaken. Er bestaan echter mogelijkheden dit probleem te voorkomen. Een mogelijkheid bevindt zich in het plaatsen van vleermuiskasten aan de noordzijde van gebouwen. Hierbij moet echter wel rekening gehouden worden dat vleermuiskasten op verschillende windrichtingen dienen te hangen om meerdere microklimaten aan te bieden. Als meerdere microklimaten niet aangeboden kunnen worden aan de gebouwen is een combinatie van vleermuiskasten aan gebouwen en bomen een mogelijkheid.
  - b De permanente paalkasten kunnen vroegtijdig gerealiseerd worden, waardoor dezen ook kunnen dienen als tijdelijke alternatieve verblijfplaats. Hierbij gelden dezelfde voorwaarden als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2017).

Wij verzoeken u een afweging te maken van de mogelijke maatregelen t.o.v. tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en deze ons toe te sturen.

- *De permanente paalkasten worden vroegtijdig gerealiseerd. De kasten worden begin april 2022 in het projectgebied geplaatst. Hierbij worden de voorwaarden voor tijdelijke vleermuiskasten uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis aangehouden.*

2. Het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaats staat gepland tussen eind mei en begin juni 2022. Dit bevindt zich in de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) is de meest geschikte periode om zomerverblijven (zonder winterbezetting) van de gewone dwergvleermuis ongeschikt te maken buiten hun zomerperiode. U heeft onvoldoende onderbouwd in uw vorige aanvulling van gegevens dat het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaats in de zomer/kraamperiode de meest geschikte periode is. Wij verzoeken u uw planning aan te passen zodat het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaats in de minst kwetsbare periode gebeurt en hierbij het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) aan te houden.

- *De huidige planning wordt aangepast. De aangetroffen verblijfplaats wordt eind juli 2022 (buiten de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis) ongeschikt gemaakt.*

(bron: "Aanvullende informatie Sterrebaan 1, Utrecht" van 16 maart 2022)